

Het Manifest Met Hart & Tech

Technologie in de
Palliatieve Zorg is
succesvol wanneer...

1. Het hospice een duidelijke **visie** heeft ten aanzien van technologie in de PZ.
2. Technologie geen doel op zich is, maar een **functionele meerwaarde** heeft.
3. De omgang met technologie een **positieve beleving** is (wow-effect).
4. Er keuzemogelijkheden zijn en **keuzevrijheid** is.
5. Er afweging/**afstemming** is met de bewoner en zijn/haar omgeving.
6. Het **menselijk contact** centraal blijft staan bij gebruik van technologie.
7. De technologie het **comfort** vergroot van alle betrokkenen.
8. De technologie **gebruiksvriendelijk** is voor alle betrokkenen.
9. De technologie **betrouwbaar** is.
10. De technologie **veilig** is voor alle betrokkenen.
11. De technologie **onderhoudsvriendelijk** is.
12. De implementatie en inzet van de technologie **goed begeleid** wordt.
13. Er sprake is van een **'lerende organisatie'** ten aanzien van technologie.

“Technologie ontzorgt, zodat er meer tijd is voor aandacht voor elkaar”

Toelichting op het manifest

1. Het hospice heeft een duidelijke visie ten aanzien van technologie in de PZ.

Inzet van technologie grijpt in op de kwaliteit van leven en sterven. Het is belangrijk om hiervan bewust te zijn, en hier een algemene, duidelijke visie op te ontwikkelen, zodat eventuele nieuwe technologie in het kader van deze visie beoordeeld kan worden.

Dit veronderstelt ook een kritische houding ten aanzien van technologie, en ten aanzien van de eigen visie: up to date blijven met ontwikkelingen en steeds weer reflecteren op het pad dat ingeslagen wordt/is. In de visie kunnen aspecten opgenomen worden als: plaats van technologie in de algemene zorg (is het aanvullende, complementaire zorg?), de criteria die van belang zijn bij de keuze (bijv. past het bij ons?), aandacht voor de neveneffecten (bijv. hoe zit het met privacy?), past het in budget en planning? Etcetera.

2. Technologie is geen doel op zich, maar heeft een functionele meerwaarde.

De centrale vraag bij inzet van specifieke technologie is altijd: waarom zetten we het in? Wat is de functionele meerwaarde? Is deze wenselijk? Deze vraag is van belang voor alle betrokkenen, zowel bewoner, naasten als verzorgenden.

De meerwaarde moet (indirect) voor alle betrokkenen relevant zijn.

3. De omgang met technologie is een positieve beleving (wow-effect).

Naast de functionele meerwaarde moet technologie ook een positieve beleving geven. Het zogenaamde wow-effect: de omgang en het resultaat is eigenlijk beter dan gedacht. De technologie is als het ware een fijne collega erbij voor de verpleging/vrijwilligers, of een maatje die de eigen regie vergroot voor de bewoners.

De omgang met de technologie is dan ook fijn voor alle zintuigen: het gevoel, het geluid, hoe het er uitziet, etcetera.

4. Er zijn keuzemogelijkheden en er is keuzevrijheid.

Technologie in de Palliatieve Zorg moet een optie zijn die ingezet zou kunnen worden, en geen keurslijf of verplichting. Er moet in specifieke gevallen de mogelijkheid zijn om 'nee' te kunnen zeggen (door alle betrokkenen) wanneer de inzet niet op zijn plaats lijkt.

5. Er is afweging/afstemming met de patiënt, zijn/haar omgeving en met de verzorging.

Nieuwe technologie moet breed inzetbaar zijn en tegelijkertijd moet er in de omgang ermee steeds sensitiviteit zijn en afstemming met de bewoner, zijn/haar naasten, de verzorging en de omgeving. Wat past bij deze personen op dit moment? Deze afweging is een continu proces. Bij voorkeur is de technologie ook aanpasbaar aan de specifieke situatie en persoon. En bij slimme technologie past de techniek zich aan de mens.

6. Het menselijk contact blijft centraal staan bij gebruik van technologie.

Technologie moet het menselijk contact ondersteunen, en niet vervangen. Dus ook wanneer de technologie het menselijk handelen vervangt, moet het menselijk contact centraal blijven staan. Dit raakt ook aan de waardigheid van de mens: deze moet door de technologie niet gereduceerd worden tot een 'object', of tot een schim van zichzelf.

De technologie staat daarbij voor authenticiteit, echtheid, eerlijkheid. What you see is what you get, zonder verborgen agenda's. Eigenlijk net als bij mensen.

7. De technologie vergroot het comfort van alle betrokkenen.

De technologie vergroot het comfort van de bewoner en alle betrokkenen, binnen de 4 domeinen van de palliatieve zorg: lichamelijk, emotioneel, sociaal en spiritueel comfort. Dit door bijvoorbeeld de verzorgende fysiek te ontlasten, decubitus te voorkomen, eenzaamheid tegen te gaan, contemplatie te bevorderen, etcetera. De technologie mag andere zorg daarbij niet in de weg staan, of nare bijeffecten hebben op een van deze gebieden.

8. De technologie is gebruiksvriendelijk voor alle betrokkenen.

Het gebruik van de technologie moet eenduidig, helder en eenvoudig zijn, zonder steeds beroep te moeten doen op complexe gebruiksaanwijzingen. De technologie wordt daardoor laagdrempelig inzetbaar. Het gebruik moet daarbij ook snel en efficiënt zijn, en niet tijdrovend, zonder extra ingewikkeld denkwerk te vergen.

In zeker zin moet de technologie 'foolproof' zijn.

9. De technologie is betrouwbaar

De technologie moet in de praktijk ook echt werken, niet alleen in de folder. Niet storingsgevoelig, en bij foutmeldingen moet duidelijk zijn wat er aan de hand is en hoe te handelen.

10. De technologie is veilig voor alle betrokkenen.

De technologie moet veilig zijn voor alle betrokkene en hun omgeving. De technologie moet daarbij geen valse veiligheid geven, en geen andere risico's introduceren. Het systeem moet niet 'hackbaar' zijn door bewoners/naasten, en tegelijkertijd wel hun eigen regie waarborgen.

11. De technologie is onderhoudsvriendelijk.

De technologie moet een hygiënisch gebruik garanderen: makkelijk te reinigen. Daarnaast moet de technologie continuïteit waarborgen: dus eenvoudig en snel in onderhoud of in vervanging.

12. De implementatie en inzet van de technologie wordt goed begeleid.

Technologie staat niet op zich, maar moet gedragen worden door een goede service, die de introductie, implementatie, gebruik en onderhoud garandeert. Daarmee wordt draagvlak gecreëerd.

Daarnaast moet er tijd worden gemaakt voor het leren omgaan en leren wennen aan de nieuwe technologie.

13. Er is sprake van een 'lerende organisatie' ten aanzien van technologie.

Het omgaan met nieuwe technologie is een continu leerproces: aldoende ontdekt men de (on)mogelijkheden. Dit lerende proces wordt versterkt door ervaringen en best practices te delen met elkaar. Een goede introductie van technologie besteedt aandacht en geeft ruimte aan dit 'splend' leren.